

פרשת תרומה – יחידה ראשונה: תרומה למשכן

כתבה: גלית ביתן

- א. וַיִּדְבֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
- ב. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי.
- ג. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתָם:
זָהָב וְכֶסֶף וְנַחְשֵׁת.
- ד. וְיִתְכַלֵּת וְאֲרַגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְנֹשֵׂא וְעִזִּים.
- ה. וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וְעִצֵּי נְשֹׁטִים.
- ו. שֶׁמֶן לֶמָאֵר
- ז. בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים.
- ח. אֲבָנֵי שֹׁהַם וְאֲבָנֵי מִלֵּאִים לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן.
- ח. וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם. (שמות, פרק כה)

קריאה 'חפה': במה עוסקים הפסוקים הראשונים בפרשת תרומה?

- מה מבקש ה' מהעם?
- מי מתבקש להביא תרומה? לשם מה?
- הסבירו את הפסוק הבא במילים שלכם:
- "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי" – מה פירוש ידבנו?
כתבו מילים שאתם מכירים בעלות אותו שורש (למורה ניתן לתת לתלמידים
לנחש מהו? השורש מתוך כמה אפשרויות: נ.ד.ב., ד.ו.ב., ד.ב.ה. וכו)
- מה ניתן ללמוד על המשכן וכליו מתוך פירוט התרומות הנדרשות?
- מנין יוכלו, לדעתכם, בני ישראל למצוא את החומרים הנדרשים לבניית המשכן?
(דונו בשאלה: מנין ימצאו להם עורות בע"ח? בדים יוקרתיים? שמן? בשמים? קטורת
ואבנים יקרות?)
- "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם" מדוע מתבקשים בני ישראל לבנות משכן? למה
הוא ישמש? מדוע מופיע הביטוי "ושכנתי בתוכם"? איפה בדיוק ישכון הקב"ה עפ"י פסוק
זה? האם ה' צריך בית? מדוע הוא מצווה על בנייתו?

שוחחו על משמעות המילה משכן: שורשה ומי אמור לשכון בו? ❀

רִיבּוֹי קוֹלוֹת: וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם - ועשו לשמי בית קדושה (רס"י)

"להורות שאין השכינה שורה במקדש מחמת המקדש כי אם מחמת ישראל"

ר' יששכר בער איילנבורג, פולין-איטליה (1550-1623)

מי "שוכן" במשכן עפ"י כל אחת משתי הפרשנויות שלמעלה? ❀

מה מייצג המשכן עפ"י כל פרשנות? ❀

האגדה מספרת:

"דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה ... ועשית את המזבח עצי שטים" – כל עניין המנורה והשולחן והמזבח והקרשים והאהל והיריעות וכל כלי המשכן – מפני מה? אמרו ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, מלכי הגויים יש להם אוהל ושולחן ומנורה ומקטר קטורת, וכן הוא תכסיסי מלוכה, כי כל מלך צריך לכך, ואתה הוא מלכנו גואלנו מושיענו – לא יהיו לפניך תכסיסי מלוכה, עד שיוודע לכל באי עולם כי אתה הוא המלך? אמר להם: בני, אותם בשר ודם צריכים לכל זה, אבל אני איני צריך, כי אין לפני לא אכילה ולא שתייה, ואיני צריך מאור, ועבדי יוכיחו כי השמש והירח מאירים לכל העולם ואני משפיע עליהם מאורי, ואני אשגיח עליכם לטובה בזכות אבותיכם. אמרו ישראל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, אין אנחנו מבקשים את האבות (ישעיה ס"ג), "כי אתה אבינו, אברהם לא ידענו וישראל לא הכרנו". אמר להם הקב"ה: אם כן, עשו מה שאתם חפצים, אלא עשו אותם כאשר אני מצווה אתכם... שנאמר "ועשו לי מקדש..." "ועשו מנורה... ועשו שולחן... ועשו מזבח מקטר קטרת".

(מדרש אגדה מהד' בובר, שמות כ"ז, א.)

על פי האגדה שלפנינו, בשביל מי נבנה המשכן? ❀

מדוע זקוקים בני ישראל למשכן? ממי הם לומדים את הצורך הזה? ❀

מדוע לדעתכם, הסכים ה' לבקשתם? ❀

למתקדמים : סוד הצמצום

כשאמר ה' למשה לבנות לו משכן משה התפלא : כיצד יתכן שהאל הגדול, האינסופי, שנמצא בכל מקום יירד ויישב בתוך משכן כ"כ קטן?
ענה לו הקב"ה : אני לא חושב כמוך, אלא עשרים קרשים בצפון ועשרים קרש בדרום וחמשה במערב ואני אצמצם את שכינתי שלי ואשכון ביניהם.

- ♣ כיצד יכול הקב"ה לצמצם את עצמו?
 - ♣ מדוע הוא עושה זאת?
 - ♣ האם קרה לנו ש"צמצמנו את עצמינו" כדי להיות עם מישהו? כיצד עשינו זאת?
 - ♣ מתי אנחנו מרגישים שמישהו "צמצם את עצמו" כדי להיות עם מישהו אחר?
 - ♣ האם זה בסדר לצמצם את עצמך למען אחרים? האם זה בסדר שהקב"ה היה מוכן לעשות זאת כדי לשכון בקרב בני ישראל?
- למורה: כדאי כאן לאפשר כמה שיותר אסוציאציות לביטוי "צמצום העצמי" ולא לרוץ לתיאוריות מיסטיות – קבליות. יש כאן אמירה פסיכולוגית שכל אחד בגילאים הגדולים יכול אולי לתאר אותה בעצמו על עצמו... תוכלו גם להיעזר גם בפרשנות הבאה ולשוחח על משמעויותיה ועל הקשר שלה לבניית המשכן ולצמצום האלוהות:

כשירד הקב"ה על הר סיני, הרי קבע חוק לדורות, שאלוהים יורד אל האדם ולא האדם הוא שעולה לאלוהים. הרב יוסף דב סולובייצ'יק, איש ההלכה, ירושלים תשל"ט, עמ' 48

הצעת קריאה למורה: <http://www.kolot.info/ContentPage.aspx?id=494>

רַבּוּנוּ טוֹב - אַקוּלוּ אִלּוּ

**דָּבָר אֵל אֵלֵינוּ יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִּי תְרוּמָה,
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֶשֶׁר יִדְבַּנּוּ לָבוֹתָ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי**

- ♣ האם תרומה "נלקחת" או "נתרמת"?
- ♣ האם ישנו הבדל משמעותי בין שני הביטויים?
- ♣ מתי אנחנו או קרובינו "תורמים תרומה"?
- ♣ מה יכול להיות תרומה? (מהפרשה אנחנו למדים שלא בהכרח כסף)
- ♣ מה אנחנו כילדים יכולים לתרום לסובבים אותנו? לכיתה שלנו? למדינה שבה אנחנו חיים?
- ♣ האם בכלל חשוב לתרום? מדוע?
- ♣ לאילו מטרות חשוב לנו לתרום?
- ♣ מתי מישהו תרם לנו משהו? (כפרטים, ככיתה, כמדינה?)

תרומה - יחידה שנייה: ארון העדות

- י. ועשו ארון עצי שטים
אמתים וְחֲצֵי אַרְכּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי רְחִבּוֹ וְאִמָּה וְחֲצֵי קָמְתוֹ.
יא. וְצִפִּיתְּ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמְחוּץ תִּצְפֹּנוּ
וְעָשִׂיתְּ עָלָיו זָר זָהָב סָבִיב.
יב. וְיִצְקֶתְּ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֹת זָהָב וְנִתְּתָה עַל אַרְבַּע פְּעֻמֹתָיו
וְשָׂתִי טַבַּעֹת עַל צִלְעוֹ הָאֶחָת וְשָׂתִי טַבַּעֹת עַל צִלְעוֹ הַשְּׁנִיית.
יג. וְעָשִׂיתְּ בְּדֵי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתְּ אֹתָם זָהָב.
יד. וְהִבַּאתְּ אֶת הַבָּדִים בְּטַבַּעֹת עַל צִלְעֹת הָאָרֶן לְשֵׂאת אֶת-הָאָרֶן בָּהֶם.
טו. בְּטַבַּעֹת הָאָרֶן יִהְיוּ הַבָּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ.
טז. וְנִתְּתָ אֶל הָאָרֶן אֶת הָעֵדוּת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ.

ציירו את הארון (או יצרו אותו מחומרים שונים) עפ"י הוראות ה' למשה:

מתוך קריאה נסו להבין :

- ? מהם הבדים? ולמה שימשו?
- ? מהן הטבעות ולמה שימשו?
- ? ממה היה הארון עשוי?
- ? מה היה בתוך הארון?

ריבוי קולות: אה היה בתוך הארון?

מה היה בתוך הארון? חפשו רמז בפסוקים שקראנו.

רמז נוסף: חפשו את התשובה בספר דברים, פרק ה.

רמז נוסף: תמצאו במלכים א, פרק ח

רמז נוסף: דברי הימים ב, פרק ה

העתיקו למחברתכם את ארבעת הרמזים.

"ר' יהודה אמר: שני ארונות היו מהלכין עם ישראל במדבר:

אחד שהייתה התורה נתונה בתוכו, ואחד שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו.

זה שהייתה התורה נתונה בתוכו היה מונח באוהל מועד...

זה שהיו שברי לוחות נתונים בתוכו היה נכנס ויוצא עמהן [במלחמות].

תלמוד ירושלמי, שקלים, פ"ו, ה"א

דאמר רב הונא...: מלמד שלוחות ושברי לוחות מונחים בארון"

(בבא בתרא, יד, ע"ב)

מה משותף לשתי הפרשנויות? מה ההבדל ביניהן?

מה דעתכם מתוך הפסוקים שקראתם? האם היו ארון אחד או שניים?

מדוע לדעתכם, מתווכחים חז"ל על השאלה הזאת? מה הם מבקשים לומר לנו דרך

הדיון בשאלה? מדוע לדעתכם, חשוב לחז"ל לטעון שבני ישראל שמרו יחד את

הלוחות השלמים ואת הלוחות השבורים?

רפיון

ספרו על מקרה שבו ניסיתם ליצור משהו ולקח לכם זמן עד שהצלחתם.

האם שמרתם את הטיוטות? את הניסיונות שלא הצליחו או לא יצאו יפה?

מתי אנחנו שומרים מזכרת מאירוע לא מוצלח? מכישלון? מאכזבה?

האם זה חשוב לזכור שלא הצלחנו במשהו? מה ניתן ללמוד מזה? ואולי עדיף

לשכוח את הכישלונות שבדרך ולזכור רק את ההצלחות? מה דעתכם?

ה'דצת? ארלל se ארון הברית והיחס אליו בתרבויות אחרות:

ארון הקודש נדד עם בני ישראל במדבר והונח לבסוף בקודש הקודשים בבית המקדש שבנה המלך שלמה בירושלים. אולם לאחר חורבן בית המקדש הזה הוא נעלם ובבית המקדש השני כבר לא היה ארון בקודש הקודשים. לא ברור האם הארון נפל שלל בידי העמים שכבשו את הארץ או אולי הוסתר בידי יהודים כפי שמספרת המסורת היהודית. עפ"י האגדה הארון הוחבא זמן קצר לפני חורבן בית המקדש במחילה נסתרת מתחת לבניין ונמצא שם עד היום (וכבר היו גורמים אפילו במדינת ישראל שביקשו לנסות ולאתר את מקום מחבואו הסודי) בספר חשמונאים ב מצוין כי ירמיהו הנביא שחי בתקופת חורבן בית ראשון החביא בעצמו את הארון וכלי קודש אחרים מהמקדש במערה שגילה בהר נבו...

הכנסייה האתיופית מאמינה כי ארון הברית נמצא באתיופיה בעיר אקסום בכנסיית "גבירתנו מרים מציון" תחת מעטה של סודיות כבדה. בכנסייה באקסום מופקד כהן זקן שרק הוא רשאי להיכנס לראות את הארון, יש הטוענים כי בעל תפקיד זה מתחלף תכופות עקב מקרי מוות מוזרים, וכי כל השומרים טענו שחשו שהארון פוגע בהם או דיווחו על כך שראיתם החלה להתדרדר מרגע שנבחרו לתפקיד ונחשפו לארון. על פי כתבי הקודש האתיופיים צאצא משותף של מלכת שבא ושלמה המלך בשם מנליק, הביא את הארון האמיתי לאתיופיה (עפ"י אמונה זו שלמה המלך עצמו ביקש להעניק לבנו העתק של הארון ואילו בנו של צדוק הכהן החליף בין ההעתק והארון האמיתי). בכל הכנסיות במדינה יש העתק של ארון הברית, שמעניק קדושה לכנסייה. פעם בשנה, בחודש ינואר, נחגג באתיופיה חג מיוחד בשם "טים-קט", שבו יוצאים בתהלוכות ציבוריות עם תעתיקים של ארון הברית.

הכנסייה באתיופיה בה עפ"י המסורת מוסתר ארון הברית האמיתי

ה'דצת: מדוע נקרא ארון העדות?

עדות היא מילה נרדפת לתורה, חוק, מצווה - כך מכונים (בשמות ל"א 18) לוחות העדות / לוחות הברית, שעליהם כתובים עשרת הדיברות.

הארון שבו מצויים הלוחות נקרא בשם "ארון העדות" (שמות כ"ה 22).

במשמעות כללית יותר "עדות" היא כינוי לחוק האלוהי, למשל בצירוף: "חוקותיו, מצוותיו ומשפטיו ועדותיו" (מלכים א', ב' 3), ובתקבולת שבה "עדות" היא מילה נרדפת לתורה (תהלים י"ט 8). בתרגומים עתיקים מקור השם "עדות" במילה "עֵד", במשמעות של כלל דברי העד.

במחקר המודרני מקבילים את השם "עדות" לשם דומה באכדית ובארמית, שמשמעו בריתות שאותן מקיימים בשבועה. משמעות זו, הקשורה לברית, עולה גם מן ההקבלה שבין הצירופים "לוחות העדות" = "לוחות הברית", ו"ארון העדות" = "ארון הברית".

תְּרוּמָה - יחידה feיטית: הכפורת

יז. וְעָשִׂיתָ כַּפֻּרֹת זָהָב טְהוֹר אֶתֵּימִים וְחָצִי אֶרְכָּה וְאֶמָּה וְחָצִי רְחֻבָּהּ.

יח. וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כָּרָבִים זָהָב

מִקְשָׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם

מִשְׁנֵי קִצּוֹת הַכַּפֻּרֹת.

יט. וְעָשִׂה כָּרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזֶּה וּכְרוֹב אֶחָד מִקְצֵה מִזֶּה

מִן הַכַּפֻּרֹת תַעֲשֹׂוּ אֶת הַכָּרָבִים עַל שְׁנֵי קִצּוֹתָיו.

כ. וְהָיוּ הַכָּרָבִים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה

סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפֻּרֹת

וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו

אֶל הַכַּפֻּרֹת וְהָיוּ פְּנֵי הַכָּרָבִים.

כא. וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפֻּרֹת עַל הָאָרֶן מִלְּמַעַלָּה

וְאֶל-הָאָרֶן תִּתֵּן אֶת-הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ.

כב. וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שֵׁם וְדַבַּרְתִּי אֹתְךָ מֵעַל הַכַּפֻּרֹת

מִבֵּין שְׁנֵי הַכָּרָבִים אֲשֶׁר עַל אָרוֹן הָעֵדֻת

אֶת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

(שמות, פרק כה)

מהי הכפורת?

קראו את הפסוקים בספר שמות כה, פסוקים יז-כב וענו על השאלות הבאות:

מהי הכפורת? היכן הונחה?

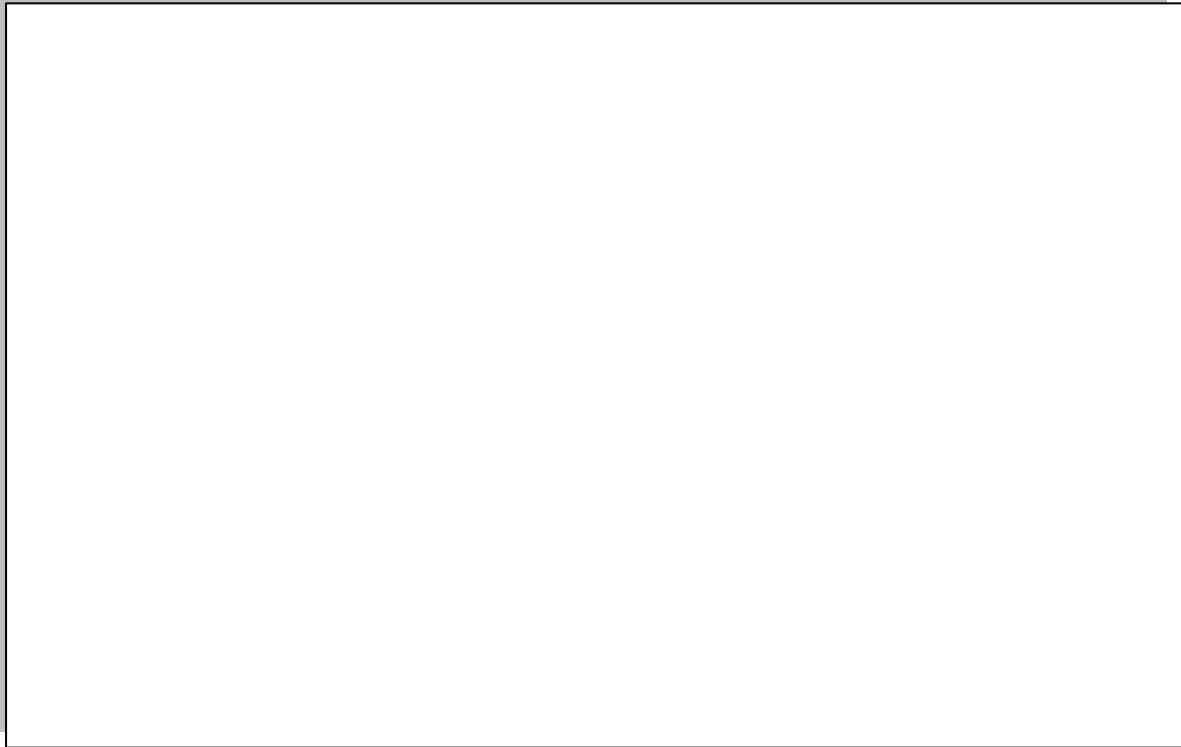
ממה היא עשויה?

מהן מידותיה?

מה היה תפקידה?

מה היה על הכפורת?

ציירו את הכפורת כפי שהיא מתוארת בפסוקים:

מה מוסיף לנו הפסוק הבא על תפקיד הכפורת?
 ויאמר ה' אל משה: דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת אל פני
 הכפרת אשר על-הארץ ולא ימות כי בענן ארצה על-הכפרת (ויקרא, פרק טז, פסוק ב)

מיהם הכרובים? היכן כבר פגשנו את הביטוי? מה היה תפקידם שם?
 (רמז בבראשית, פרק ג, פסוק כד)

ריבוי קולות:

אמר רב קטינא:
 בשעה שהיו ישראל עולין לרגל
 מגללין להם את הפרוכת,
 ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה,
 ואומרים להן: ראו חיבתכם לפני המקום כחיבת זכר ונקבה (יומא, נד, ע"א)

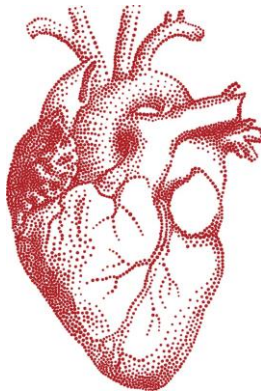
- מה הראו הכוהנים והלוויים לבני ישראל שעלו לרגל לבית המקדש? 🍀
- מה פירוש "היו מעורים זה בזה"? 🍀
- מה סימלה אהבתם של הכרובים? 🍀
- כיצד לדעתכם, ניתן להשוות בין אהבת הקב"ה לעמו לאהבת גבר ואישה? 🍀

כיצד הן עומדין?

רבי יוחנן ור' אלעזר נחלקו:
אחד אמר: פניהם איש אל אחיו,
ואחד אמר: פניהם לבית (דברי הימים ב,ג)
ובעצם אין כאן קושי:
כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל
עושין רצונו של מקום

(בבא בתרא, צט, ע"א)

למורה: הפרשנות השנייה מנסה ליישב קושי: בדברי הימים ב מופיעה תיאור הכרובים הבא: "וְהָיָה עַל רַגְלֵיהֶם וּפְנֵיהֶם לְבָיִת" כלומר פני הכרובים היו מופנים אל בית המקדש ואילו כאן כתוב שפניהם מופנים איש אל אחיו, אם כך, לאן היו פני הכרובים מופנים? הפרשנות כאן מנסה ליישב את הסתירה ע"י תיאור "תזוזה" או "הפניית פנים" של הכרובים: כאשר עשו בני ישראל כדבר ה' היו הכרובים מפנים את פניהם זה אל זה, כשלא עשו בני ישראל את דבר ה' היו הכרובים מפנים פניהם אל הבית ולא מסתכלים זה על זה. נשוחח עם התלמידים על השאלה: כיצד היוו הכרובים מראה ליחסי אדם ואלוהים? האם הם אומרים משהו על היחסים בין אדם לאדם? כיצד משלים מדרש זה את הפרשנות הקודמת שקראנו?

ה'דצת? כפורת הלב:

הלב מורכב ברובו משריר שמוקף משני צידיו במעטפות. המעטפת החיצונית היא רקמת חיבור המכונה "כפורת הלב"
♥ חשבו – מדוע נקראת כך מעטפת הלב ומה הקשר בינה לבין הכפורת שעל ארון העדות?

פרשת תרומה

כתבה: גלית מיתן

אימורז לכיתת האן: משכן, תרומה ונתונה

א. וידבר ה' אל משה לאמר

ב. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.

ג. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם:

זהב וכסף ונחשת.

ד. ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים...

ה. ועלרת אילים מאדמים ועלרת תחשים ועצי נטים.

ו. שקן לפאר בשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים.

ז. אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן.

לגנת - נצור כאן של קריאה יחפה לפני שמיק:

מה מבקש ה' מבני ישראל?

מדוע הוא קודם כל מבקש תרומה ורק אח"כ מסביר למה? (האם זה מזכיר משהו לאלו שלמדו בפרשה הקודמת על הביטוי "נעשה ונשמע")?

אילו סוגים של תרומות מבקש ה' מבני ישראל? (דונו בחומרים השונים, ביוקרתם, במאמץ שהבאתם דורשת מהעם)

מה יעשה משה בחומרים האמורים? (מה ניתן לעשות עם כסף ועם זהב? ועם נחושת? עם אבנים יקרות ועם בדים יקרים?) נסו לנחש מה עבר בדמיונו של משה לפני שה' הסביר לו מה ייעשה בחומרים הללו?

לגנת: אם הילדים יציעו מידע קודם את התשובה הנכונה נשאל אותם: מדוע יש צורך בחומרים כ"כ יקרים לבניית מקדש / משכן? מה זה מעיד על היחס אל המשכן? אל עבודת האל? מתי אנחנו משתמשים בחומרים יקרים כדי לכבד משהו? (את השבת, אורחים ועוד)

ח. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

ט. ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן

תעשו.

קריאה יחסה:

למה נועדו החומרים היקרים עליהם שוחחנו קודם?
מה משמעות המילה משכן? מי אמור לשכון במשכן?
מה משמעות המילה מקדש? מדוע הוא קדוש או מקודש?

למנחם: כעת נשאל מספר שאלות שאין להן תשובות (הרבה פרשנויות שבעיקר מעצימות את העובדה שאף אחד לא יודע מה התשובה) – נדרשת כאן הקשבה פעילה, רגישה, מפתחת דמיון ומחשבה, נדרשת בעיקר הנחייה של דיון ער, מקשיב ומשתף. את מוזמנת לצרף את דעתך לדיון (רצוי בסופו כדי שלא לקבע תפיסות).

- מדוע רוצה ה' לשכון בקרבם של בני ישראל? הוא לא יכול פשוט להישאר בשמיים?
- מדוע הוא צריך משכן? האם הוא יכול לשכון במקום כ"כ קטן? (איך הוא יתקפל למימדי המשכן?) אלוהים באמת צריך בית? עם כלים?
- מדוע ה' מבקש מבני ישראל שיאספו תרומות ויבנו לו מקדש? הוא הרי אלוהים? הוא לא יכול פשוט לעשות נס ולייצר לעצמו מקדש?
- מדוע ה' אומר לבני ישראל כיצד לבנות את המשכן ומאילו חומרים? מדוע הוא לא נותן לבנות ולחשוב בעצמם?
- בשביל מי נבנה המשכן? בשביל ה' או בשביל בני ישראל?

רפונטי

- מהי מטרת בקשת התרומה? האם לה' אין אפשרות להשיג חומרים וכלים יקרים? שוחחו על משמעות הנתונה (ערך חודש אדר במפת"ח הלב ובכלל)
- מה אני מרגיש כשאני נותן משהו? מתי כיף לי לתת? מתי פחות? איך מרגיש מי שמקבל תרומה? מה ההבדל בין לתרום ולתת? לאילו מטרות תורמים? (לאילו מטרות תורמים הורי? לאילו מטרות הייתי רוצה לתרום?) מה אנחנו יכולים לתרום ולמי? מתי אנחנו בעיקר מתבקשים לתרום?
- האם תורמים רק כסף? שוחחו על תרומות של מזון, ביגוד וספרים וצעצועים... (לשיקול דעת הגננת: ניתן אפילו לשוחח על תרומת איבר כגון דם או כליה, לא הייתי ממליצה על שיחה על תרומת איברים לאחר המוות בשלב זה...)

סיום: נקרא שוב את הפסוק הראשון:

דַּבַּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אִשׁ אֶשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי

מה פירוש הביטוי: ידבנו ליבו? האם כולם היו חייבים לתת תרומה? מי התבקש לתת תרומה? מה פשר המילה נדיב? איפה פגשתם אותה במקומות אחרים?

לימוד לכיתה א: מקדש וכליו

- א. וידבר ה' אל-מִשְׁפָּה לְאֹמֶר:
- ב. דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ-לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לִבּוֹ תִקְחוּ אֶת-תְּרוּמֹתַי
ג. וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתָם:
זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְנֹשֵׂא וְעִזִּים...
ו. שָׁמֶן לִפְאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים.
ז. אֲבָנֵי שֹׁהַם וְאֲבָנֵי מִלֵּאִים לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן.
ח. וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם.
ט. כָּלֹל אֲשֶׁר אָנִי מֵרָאֵה אוֹתָךְ
אֵת תְּבֻנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבֻנֹת כָּל כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ.

קריאה יחסה

- מה מבקש ה' מבני ישראל?
מה ייעשה בכל החומרים היקרים שצוינו כאן?
מהו מקדש? מהו משכן? (מה מייצגת כל מילה?)

למורה: המשכן הוא מקדש ניח שכל חלקיו ניידים ומתקפלים ויכולים לנדוד עם בני ישראל במדבר. המקדש יהיה מבנה קבע (הכוונה בד"כ למקדש שיקים מאוחר יותר שלמה המלך בירושלים אך היה מקדש בשילה שקדם לו) בניו אבן על הר המורייה שבירושלים. המילה משכן מתייחסת למקום משכנו של האל (אם אכן הוא "שוכן בו") המילה מקדש מתייחסת לקדושתו של המקום ולעבודת הקודש הנעשית בו.

- מה מאפשר המקדש לבני האדם? מה הם באים לעשות בו?
מה הוא מאפשר לאלוהים? האם הוא נמצא בו?
(האם הוא יכול להיות במקום כ"כ מצומצם?)
מה לדעתכם אמור להיות בתוך המקדש? אילו כלים? אילו חדרים?
בואו נציף אל המקדש שביקש ה' ממשה לבנות עבורו:
(לפניכם דף עבודה: הילדים יגזרו וידביקו לאחר הסבר שינתן בכיתה):
דוגמא לדף הפתור עבור המורה (בעמ' 5)

המשכן היה בחצר גדולה שאותה הרכיבו ופירקו בכל פעם שיצאו להמשך המסע במדבר
חלקי המשכן המוזכרים בפרשה:
חצר מגודרת (שמות כו, ט-יח)
אוהל המשכן (שמות כו, א-כט)
פרוכת (שמות כו, לא-לד) – שהפרידה בין הקודש לקודש הקודשים
מסך (שמות כו, לו-לז) – כיסה את הכניסה לאוהל המשכן
ארון הברית (שמות כה, י-כב) – נמצא בקודש הקודשים ובו היו לוחות הברית
שולחן הפנים (שמות כה, כג-ל) – נמצא באיזור הקודש ועילו הונחו לחמים טריים בערב שבת עד
לצהרי השבת הבאה אז נאכלו ע"י הכוהנים בקדושה (מדובר באפייה מיוחדת ששמרה על טריות
הלחמים תשעה ימים!)
מנורה (שמות כה, ל-לט)
מזבח (שמות כו, א-ח) – עמד בחצר מול הכניסה למשכן וישמש להקרבת הקורבנות.

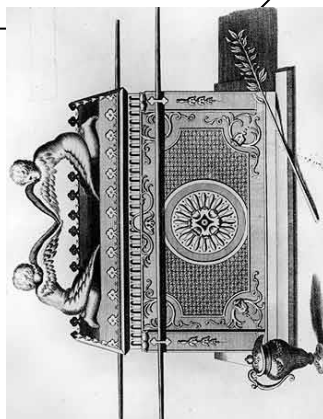
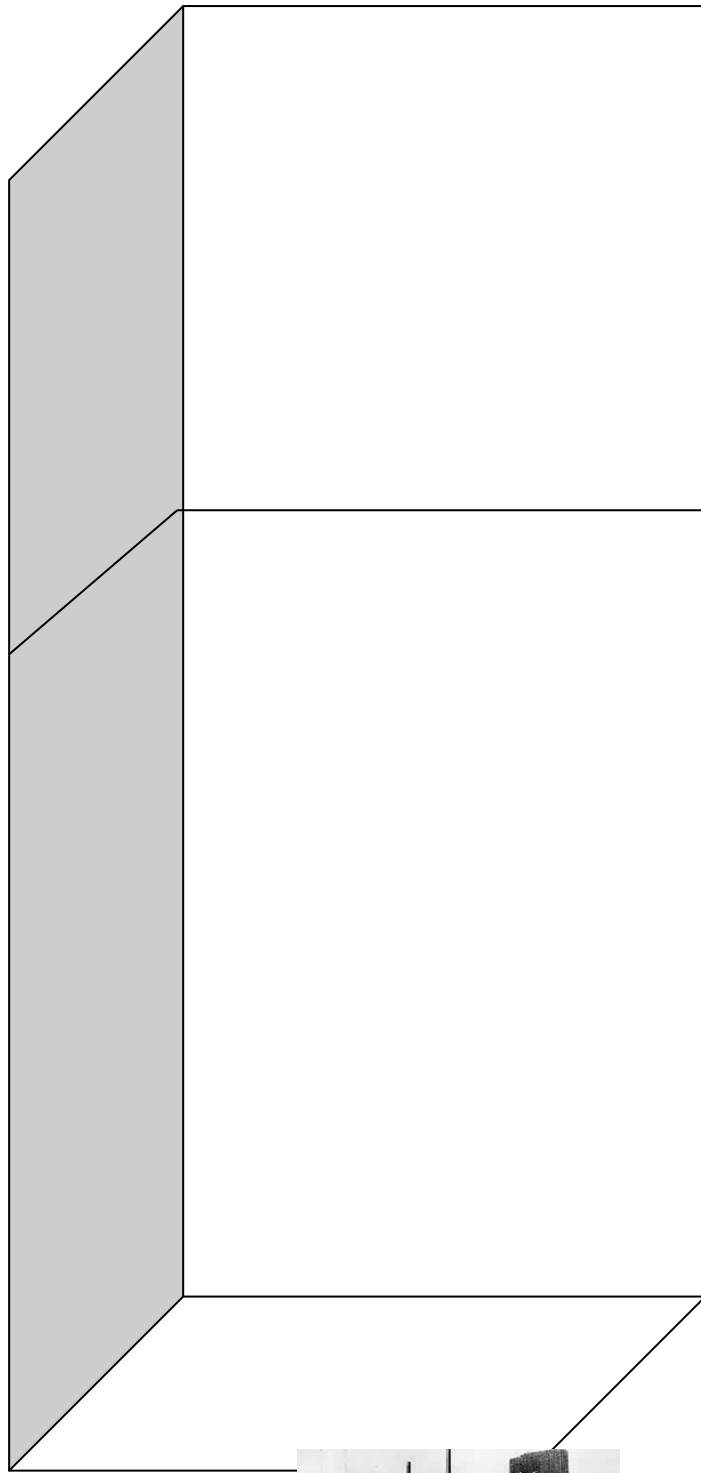
רפ"ו

כשהדגם יהיה מוכן שוחחו עם הילדים על תפקידם של הכלים והאזורים השונים:
 מדוע היה מקום שהיה פתוח לכולם (החצר) מקום אחד קדוש (שנקרא קודש אליו נכנסו רק הכוהנים), ומקום שהוא קודש הקודשים ובו היה ארון הברית (אליו נכנס בשלב זה רק משה, מאוחר יותר יורשה להיכנס לשם רק אהרון ורק ביום הכיפורים)?
 כיצד אני מרגיש כשיש מקום שהוא סגור בפני? שוחחו על מגוון רגשות: סקרנות, חשש, כעס, משיכה גדלה למקום הסגור (ניסיונות חוזרים ונשנים להיכנס), אולי אפילו מתח סביב השאלה מה נמצא שם, השלמה עם האיסור והתעלמות?
 כיצד הרגישו, לדעת התלמידים, בני ישראל לנוכח אוהל המשכן שהיה סגור בפניהם? כיצד התייחסו הכוהנים אל קודש הקודשים כשעבדו ממש לידו ורק וילון (פרוכת) הבדיל בינם לבינו? כיצד הרגיש משה כשנכנס לקודש הקודשים לדבר עם ה'?

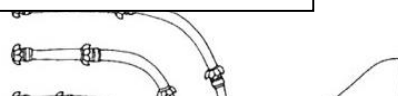
ה'דצת - מקדש מהו?

מקדש הוא מבנה שנבנה למטרות דתיות, כמקום פולחן. כמעט לכל דת ותרבות קיים מקדש מסוג כלשהו אשר סגנון האדריכלות שלו תואם את אופי הפולחן ואת מאפייני החברה. בניית המקדש מייצגת בדרך כלל את מיטב האדריכלות של התרבות אשר בנתה אותו בתקופתה. הדבר משתקף בפאר המבנה, עבודות האמנות המלוות אליו ומיקומו של המבנה ביחס לעיר. בנוסף להיות המקדש מקום לפולחן דתי, הוא משמש לעתים את החברה גם לטובת התכנסות ופעילות קהילתית שאינה דתית. חלל המקדש או המרחב הסמוך אליו מתוכננים כך שקהילת המשתמשים בו תוכל להתכנס ולשמוע את מנהיגם, לקיים אירועים חברתיים שונים או אפילו לקיים בסמוך למקדש שוק, מתוקף העובדה שאנשים רבים מגיעים למקום זה. מאפיינים אלה הינם גלובאליים אך לכל סוג של מקדש בכל דת ותרבות קיימים מאפיינים שונים בתכלית.

דברים אלה הם הצמדה לאחר תהליך הצלחה וההדבקה:

כניסה

צנרו למשה לבנות תוכנית למשכן עפ"י בקשת ה' בפרשת השבוע

גזרו את חלקי המשכן השונים והדביקו אותם במקומם בחצר לפי ההוראות:

- במרכז החצר יעמוד אוהל גדול, מרובע – פתוח מקדימה וסגור בוילון (מסך)
- מול הכניסה לחצר יעמוד מזבח גדול שישמש להקרבת הקורבנות
- במרכז החצר יעמוד אוהל גדול
- הכניסה לאוהל תהיה סגורה ע"י מסך (סוג של וילון)
- האוהל התחלק לשני חלקים לא שווים
- בחלק הקדמי הגדול – יעמוד שולחן הפנים והמנורה
- בחלק האחורי הסגור ע"י פרוכת (עוד וילון רקום) יעמוד ארון הברית ובו לוחות הברית.

